

sinkertaisesti siitä, että Suomi ei käytännössä ole niin monikulttuurinen kuin teoriassa. Nykyi-

sin melko vähäinen uuden maahanmuuton synnyttämä kulttuurinen moninaisuus on pak-

kautunut pääkaupunkiseudulle ja muihin etelän suuriin kaupunkeihin.

Pitkäveteisyys astuu peremmälle tieteeseen

PERTTI HEMÁNUS

On vaikea kirjoittaa teoksesta, jota jo on useassa lehdessä arvioitu ja havaintojeni mukaan aina kiittävästi tai ainakin sinne päin. Olen siksi joutunut lukemaan sen kahteen kertaan ja yhä mietin sen sisältöä samalla, kun kirjoitan siitä. Miksi näin? Siksi että ensi vuonna ovat taas edessä uudet opukset.

Kuvittelin, että Kalle Haatanen olisi tuonut tieteeseen käsitteen pitkäveteisyys. Olin kai väärässä, koska Haatanen viittaa Lars Svendseniin ikävystyneisyysfilosofina. Noiden kahden suomalaisen sanan välillä tuskin on olennaista eroa.

Pitkäveteisyys on arkinen sana, jonka kai jokainen suomen kieltä osaava uskoo ymmärtävänsä. Sanat ovat kuitenkin peitollisia, ja Haatanen suuri saavutus on yrittää hankkia kunnon ote kirjansa nimen ensimmäiseen sanaan.

Mitä pitkäveteisyys olisikaan? Haatasella on herkullinen kuvaus itsestään ja sittemmin kuolleesta ystävästään; he viettivät loppoaikaa erilaisin mitä triviaaleimmin keinoin. Mutta miksi? Siksi varmaan, että heitä ei

huvittanut tehdä mitään muutaakaan. Haatanen on akateeminen pätkätyöläinen, enkä tulkinne häntä aivan väärin, jos väitän, että hän saattaisi pitää yliopiston hänelle tarjoamista pitemmistä määräajoista; miksi ei?

Nyt Haatanen on kuitenkin aidolla ja, vielä enemmän, kiehtovalla tavalla kuvannut arkista arkea. Ehkä se ilmenee vakuuttavasti esimerkiksi kuolleelle henkilölle omistetussa lauseessa: ”Hän oli työyhteisönsä lämmöllä muistama rakastava perheenisä ja innokas urheilukalastaja”. Siinä siis ihmisen elämä.

Kirjan maailmankuvassa eläminen on jopa totaalisesti trivialisoinut. Arki on pitkä, ikävä, tylsä. Haatanen kuvausta en osaa epäillä. Tylyys ulottuu esimerkiksi USA:ssa jo hautasmaihin, joita pidetään myös picnic-paikkoina. Katastrofitkin arkipäiväistyvät. Ehkä mikään ei ole mitään?

Itse en ole Kalle Haatanen, en sinnepäinkään. Olen kohta 71-vuotias ja mielestäni vielä virkeä. Kirjoitan julkisuuteen lähes joka päivä.

Mutta jospa tämä kirjoittami-

Kalle Haatanen
Pitkäveteisyyden filosofiaa
Jyväskylä: Atena, 2005
207 s.

nen onkin arkisen trivialisoinnin torjuntayritys? Ehkä vain tyhmyyteni on estänyt minua havaitsemasta asiaa?

Haatanen kiistää ehdottomasti olevansa marxilainen, mutta ottaa esimerkiksi Tšekkoslovakian sosialismin vuosina. Maa ei ollut kovin köyhä, mutta elintarvikkeiden ja muun tarpeellisen hankkiminen vaati sen verran toimintaa ja varmaan etsiskeilyä, että ihmiset pysyivät virkeinä. Kirjoittaja ei sano, että nyt ehkä tuossakin maassa pitkäveteisyys on saanut voiton. USA:n työttömät taas tuntuvat vähemmän apaattisilta siksi, että monet heistä vielä uskovat saavansa työtä.

Haatanen on verrattoman hyvä kirjoittaja, ettei vain liian hyvä? Hän viettelee lukijansa pitkäveteisyyteen ja sen filosofiaan tavalla, josta pitää ... no kuinkasen sanoisin ... josta ehkä pitäisi varoittaa.